

Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение
высшего профессионального образования
«Шуйский государственный педагогический университет»

ФЦП «Научные и научно-педагогические кадры
инновационной России» на 2009-2013 годы

ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СРЕДА ОБИТАНИЯ НА ТЕРРИТОРИИ УРБОЭКОСИСТЕМ

*Сборник материалов Всероссийской научной конференции
с международным участием*

(27–28 сентября 2012 года)

Шуя 2012

УДК 502.52 Печатается по решению редакционно-издательского совета
ББК 28.08 ФГБОУ ВПО «Шуйский государственный педагогический
Ф 43 университет»

Ф 43 Формирование экологической культуры и среда обитания на территории урбоэкосистем: Сборник материалов Всероссийской научной конференции (г. Шуя, 27-28 сентября 2012 г.). – Шуя: Издательство ФГБОУ ВПО «ШГПУ», 2012. – 280 с.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Шептуховский Михаил Васильевич, доктор педагогических наук, заведующий кафедрой географии и методики обучения (*председатель оргкомитета*).

Вольнкин Олег Викторович, председатель Ивановского областного отделения Русского географического общества.

Марков Дмитрий Сергеевич, кандидат географических наук, доцент (*ответственный секретарь*).

Яковенко Наталия Владимировна, кандидат географических наук, доцент.

Шилов Михаил Петрович, кандидат биологических наук, доцент.

Жогличев Степан Николаевич, студент 4 курса.

В сборнике приведены результаты научных исследований, представленные на Всероссийскую научную конференцию с международным участием «Формирование экологической культуры и среда обитания на территории урбоэкосистем». Основная тематика сборника посвящена анализу теоретических проблем в области геоэкологии, а также обобщению материалов практических исследований.

Сборник статей будет полезен исследователям и специалистам в области географии, геоэкологии, урбоэкологии, геоинформатики, педагогики и других направлениях науки.

НИР выполнена в рамках реализации ФЦП «Научные и научно-педагогические кадры инновационной России» на 2009-2013 годы при финансовой поддержке Министерства образования и науки Российской Федерации.

© Коллектив авторов, 2012.
© ФГБОУ ВПО «ШГПУ», 2012.

Сажнев М.Л., Колеснік В.О.

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
г. Мелітополь, Україна*

ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ БАЛАНС ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРИРОДИ ТА СУСПІЛЬСТВА

Максимальний вплив суспільства на природне середовище почався в ХХ сторіччі коли технології створили величезну силу що прямо або опосередковано впливала на всі оболонки Землі. Наприкінці ХХ сторіччя постало питання по формуванню техногенного суспільства яке б було в змозі існувати в гармонії з природою віддаючи їй стільки скільки забиралось для потреб власного існування, це сприяло виникненню теорії про коеволюцію природи та суспільства, про гармонійний розвиток природи та суспільства.

Але, в наш час неможливо створити коеволюційну міську інфраструктуру без стимулювання екологічних нововведень. Для цього функціонує багато міжнародних та вітчизняних законів та положень які врегульовують взаємодію суспільства та природи. Існування таких законів дозволяє забезпечувати необхідний рівень контролю за підприємствами та транспортом – основними забрудниками навколишнього середовища та спонукати виробників до впровадження більш екологічно безпечних технологій виробництва. А міжнародні положення створюють умови для розвитку країн які не мають великих промислових технологічних потужностей, а натомість природні багатства задовольняють розвиток підприємств в інших країнах – економічні санкції проти індустріально розвинутих країн (Київський протокол) для створення економічних стимулів для країн з малим промисловим потенціалом.

Розгляд природних та соціальних особливостей України наприкінці ХХ сторіччя демонстрував, що країна може залучати до свого економічного бюджету кошти за Оргузькою конвенцією як така що має малий вплив на природне середовище, який, проте, в останні роки суттєво збільшився, а промислові потужності які до цього часу були заморожені знов функціонують майже на повну потужність. Тому питання екологічної безпеки та гармонійного розвитку природи й суспільства знов набуло гостроти.

Зростання ролі й кількості побутових відходів знов ставить питання формування екологічно типу осель на майбутнє і підприємств по

переробці цих відходів. Існує багато подібних підприємств у промислово-розвинутих країнах – зокрема Європі та США, де кількість сміття яке переробляється сягає 80%. Для цього необхідно створити ряд умов, зокрема, власне сформувати самі підприємства та спонукати населення до реструктуризації та викидання відходів лише в місцях призначених для цього, сортуруючи його за типами: харчові залишки, пластик, скло.

Не менш важливою є енергетична проблема. Відсоток використання нетрадиційних джерел енергії збільшується з кожним роком, разом з ним зростає ефективність виробництва енергії нетрадиційними електрогенеруючими установками та зменшується її собівартість, наближуючись до такої в традиційних установках. Втім перед країнами, які впроваджують ці технології стоїть широкий ряд проблем, що не дозволяють повністю відмовитись від електростанцій, які споживають тверде паливо, нафтопродукти та газ для виробництва енергії та опалення житлових й промислових приміщень. Вирішення цих проблем – це питання часу, втім для подолання енергетичної кризи, яка наближається в майбутньому, потрібно збільшувати увагу дослідників в цьому напрямку та виробляти новітні види палива для транспорту, який використовується для перевезення вантажів та пасажирів.

Влади країн розробили ряд програм по переходу до використання нетрадиційних енергогенеруючих станцій та, що не менш важливо, по переходу на споживання нових джерел енергії для транспорту. Для масового транспорту США та країни Європи планують застосовувати двигуни що працюють на спиртах, які отримуються переробкою біологічних відходів, на сонячній енергії, на водневих двигунах, які вже на наш час досягли еквівалентних з бензиново-керосиновими потужностями та відповідного ступеня безпеки використання. Втім основною причиною створення водневих двигунів є збереження сучасної транспортної інфраструктури. Електродвигуни мають набагато більший потенціал, але потребують деяких змін.

Уряд України також намагається віднайти шляхи переходу до альтернативних джерел енергії. Найбільших успіхів досягнуто на території АР Крим, що пов'язано з її енергодефіцитним станом, наявністю більшості енергетичних джерел, що можуть використовуватись як нетрадиційні при виробництві електроенергії, існує емпіричний та практичний досвід використання сонячних електростанцій, вітряних та геотермальних станцій, станцій на біологічних видах палива тощо.

Втім для вирішення всього спектру проблем енергоспоживання на Україні необхідна, насамперед, переоцінка пріоритетів і прийняття нетрадиційних і ефективних заходів для перебудови паливно-

енергетичного господарства України в цілому в напрямку більш ощадливого використання його головного надбання – паливно-енергетичних ресурсів. Енергетична політика повинна відповідати сучасним вимогам: бути соціально значимою і орієнтуватися на підвищення життєвого рівня населення. Зниження енергоємності вітчизняної продукції є найважливішою умовою забезпечення енергетичної безпеки України.

Основна частина технологічних розробок повинна бути спрямована на модернізацію та оптимізацію технологічних процесів з метою зменшення енергетичних та економічних витрат на одиницю продукції, яка випускається, зниження втрат теплової та електричної енергії й економії органічного палива на теплоджерелах. Однак, це гальмується специфікою патентного законодавства, яке веде до того, що енергетичні та транспортні корпорації не лише дотримуються старих технологій, а й не мають можливостей конкурувати, або навіть збільшити прибутки на базі екологічно неефективних та застарілих технологічних рішень.

СОДЕРЖАНИЕ

РЕГИОНАЛЬНАЯ ГЕОЭКОЛОГИЯ

Алмашова В.С., Онищенко С.О. Воздействие использования молибдена, бора и препарата ризоторфин на содержание гумуса в почве после уборки гороха овощного	5
Асташин А.Е., Лисина Е.А. Ландшафтное районирование территории Спасского района Нижегородской области	9
Байтеряков О.З., Байтерякова Н.Ю. Особенности развития современного спелеологического туризма в Украине	15
Белик Е.В., Колесник В.О. Концепция устойчивого развития как оптимальное решение регионального функционирования	20
Каминов А.А. К вопросу о микробиологическом исследовании воздушной среды помещений института	26
Кроо К.С. Оценка ущерба памятникам природы Ишимского района	30
Лазоренко Т.В., Сесорова М.В., Маяковский Л.Э. Применение корреляционного анализа для оценки эффективности эндолимфатической терапии	33
Мельников С.А. Озеро Святое, как объект туристско-рекреационного потенциала	37
Молодцева А.В. Туристско-рекреационный потенциал муниципалитета (на примере Заволжского района)	41
Овод А.А., Алпатов Е.А. Оценка экологической ситуации Люберецкого района Московской области	45
Рябов А.В., Никитина Т.М. Значение ЛЭП в жизни птиц	48
Сажнева Н.М., Арсененко И.А., Малашенко А.В. Факторы, влияющие на поддержание экологического баланса в экосистемах	51
Стратичук Н.В. Повышение эффективности использования орошаемых земель на примере Херсонской области	59
Трофимец Л.Н., Паниди Е.А. Потокоее структурирование склоновой поверхности при изучении вторичного перераспределения цезия-137 черныбыльскогo происхождения	64
Шептуховский М.В. Геологические памятники природы как пространственно-временная категория	73
Яковенко Н.В. Инвестиционные процессы в комплексном развитии депрессивного региона (Ивановская область)	79
Янчук Е.В. Влияние минерального состава питьевой воды на территории Новосибирской области на состояние здоровья	89
Дем'янова О.О., Пилипенко Ю.В., Шахман Ю.О. Оцінка екологічного стану Херсонщини	92

Сажнев М.Л., Колеснік В.О. Еколого-енергетичний баланс гармонійного розвитку природи та суспільства	96
Серганова Є.О. Особливості видалення, зберігання та переробки побутових і промислових відходів, їх вплив на стан природних ресурсів Мелітопольського району	99
Воіко Т.А. The lichens and lichenicolous fungi of the protected areas of Yelanets-Ingulsky region (Ukraine, Mykolaiv and Kirovohrad Regions)....	102

ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ГОРОДСКОЙ СРЕДЫ

Алпатова Е.А., Овод А.А. Значение зелёных насаждений в стабилизации экологической обстановки в мегаполисах	104
Бобров Е.А. Овражно-балочные комплексы г. Смоленска: история и современность (геоэкологический аспект)	108
Булинина Н.С. Экологическая оценка городской среды Нижнего Новгорода	115
Водорезов А.В., Комаров М.М., Кубенина, М.А., Шишов С.И., Усков В.А. Фортификации древних городов как рефугиумы редких видов биоты в бассейне реки Оки (в пределах Рязанской области)	120
Водорезов А.В., Комаров М.М., Шишов С.И., Усков В.А. Геоморфологические особенности древних городищ в бассейне реки Оки в пределах Рязанской области	129
Василенко А.А. Проблемы обращения с твердыми бытовыми отходами в населенных пунктах, методы их решения	138
Дементьева О.И., Бойко П.М. Современные экологические проблемы питьевого водоснабжения на примере Херсонской урбозкосистемы.....	142
Соболь О.М. Оценка популяционных характеристик <i>Felis silvestris catus</i> в условиях парковых систем Херсона	145
Сорокина Ц.В., Орловская Т.А., Левада О.М. Проблемы и основные направления развития малых и средних городов Украины .	152
Шилов М.П. Концепция экологического подхода к благоустройству долины реки Уводи в городе Иванове	158
Шилов М.П. Иваново – город-сад: плюсы и минусы	171
Шилов М.П. Эколого-эстетическая оценка долины речки Шохонки в городе Плесе	190

**ГЕОИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ
В РЕГИОНАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЯХ**

Капусткина М.Ю. Сравнительный анализ морфологических структур клетки растений рода <i>Vetula</i> и уровня транспортного загрязнения на территории г.о. Шуя	201
Марков Д.С. Геоинформационные технологии оценки биоклиматической составляющей комфортности условий проживания на территории Ивановской области	206
Сажнева Н.М., Сажнев М.Л., Арсененко Г.А. Стан сетевых технологий в региональных исследованиях	213

ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ

Вольникин О.В. Кругосветная трансарктическая историко-географическая экспедиция «Путь Ориона»	219
Гинко В.И. Эксперимент в обучении экологии и безопасности жизнедеятельности	228
Емельянова Е.К., Никифорова Н.Г., Горошко Н.В., Андреева И.С. Некоторые особенности подготовки студентов НГМУ, обучающихся по специальности «Биоэкология»	230
Ермолаева П.О. «Я знаю только то, что ничего не знаю?» Уровень экологических знаний студенчества г. Казани	234
Май Куок Хань Экологическая культура студентов как составляющая часть их педагогического мастерства	236
Малькова И.Л. Компетенции выпускника-эколога: потребности современного рынка труда	239
Палкина А.О. Нравственное воспитание в курсе обучения географии в седьмом классе	244
Фан Чунг Киен Внешняя среда в процессе подготовки высококвалифицированных кадров во Вьетнаме	247
Шевченко И.А. Формирование экологической культуры личности в условиях модернизации образовательной системы	250
Яковенко Н.В., Городничева А.С. Дидактические принципы геоэкологического образования студентов в высшей школе для устойчивого развития в России	257
Андрійцьо А.Ю. Екологічна культура суб'єкта управління, її сутність та форми прояву	265
Боговін Г.А. Аналіз професійного навчання та перепідготовки кваліфікованих кадрів на регіональному ринку праці (на прикладі Запорізької області)	269
Шахман Г.О. Шляхи впровадження екологічної освіти	273

Научное издание

**ФОРМИРОВАНИЕ
ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ
И СРЕДА ОБИТАНИЯ
НА ТЕРРИТОРИИ УРБОЭКОСИСТЕМ**

*Сборник материалов Всероссийской научной конференции
с международным участием*

(27-28 сентября 2012 года)

Ответственный редактор
Шептуховский М.В.

Подписано к печати 28.09.2012 г. Формат 60x84 1/8.
Бумага ксероксная. Печать ризография. Гарнитура Таймс.
Усл. печ. листов 17,5. Тираж 200 экз.